

Св. Климент Охридски

ПОХВАЛА

**ЗА НАШИЯ БЛАЖЕН ОТЕЦ И СЛАВЯНСКИ
УЧИТЕЛ**

Кирил Философ

Христолюбци,

Ето, възсия за нас Светлозарната памет на нашия преблажен отец Кирил, новия апостол и учител на всички страни.

Със светото благочестие и красотата той изгря на земята като слънце, просвещавайки целия свят чрез зарите на триипостасния Бог. Божията премъдрост си съгради храм в неговото сърце и върху неговия език като върху херувим почиваше Светият Дух, който винаги раздава дарове според силата на вярата, както е казал апостол Павел: *”На всеки един от нас благодатта е дадена по мярката на дара Христов“*. Нали Господ е казал: *”Който ме обича, и аз ще го възлюбя, и ще му се явя сам; ще си направя жилище в него и той ще ми бъде син, а аз ще му бъда баща“*.

Търсейки таква отечество, този преблажен отец и наш учител изостави цялата красота на този живот, слава, дом и богатство, баща и майка, братя и сестри. Още от младини той беше чист като ангел, отклоняваше се винаги и отбягваше от житейските наслади, прекарваше времето си винаги в пеене на псалми и славословия, и в духовно поучение, като следваше само оня път, по който се възлиза на небесата. И затова божията благодат се изля в устата му, както е казал премъдрият Соломон: *”На устните на премъдрия се намира знанието, а на езика си той носи закон и милост“*. Чрез това нашият учител затвори злохулните уста на еретиците.

Когато се появи ереста през времето на иконоборца Теофил, много години светите икони бяха преследвани, унищожавани и непочитани. А при благоверния цар Михаил православните, като свикаха събор, изпратиха Кирила срещу тези еретици и той унищожиха като с огън всичката им злоба чрез духовната си сила. (А водач на тази ерес беше патриарх Аний, когото православните изобличиха и изгониха от престола. Ето такъв беше този учител.) Щом дочуеше някъде някаква хула за божествения образ, той като крилат прелиташе по всички страни, с ясни слова разпръсваше всички заблуди и учеше на правата вяра. Той довършваше недоконченото от апостол Павел, прелитайки като орел по всички страни – от изток до запад и от север до юг.

При хазарите и при сарацините той се озова в съборите заради святата вяра, светна като слънце с трисветли зари и разпръсна всички техни празнословия.

Всред фулския народ пък той унищожиха безбожната измама (– почитането

на едно дърво-оброчище, което се наричаше Александър, на което се покланяха като на бог, правейки жертвоприношения. Този блажен отец го изкорени. Озарен от тричната безначална светлина, той просвети Христовите люде и ги научи на правилната вяра); и възсея тричната безначална светлина.

По милостта и човеколюбието на нашия Господ Иисус Христос той стана пастир и учител на славянския народ, който тънеше в невежество и в греховен мрак. И (както Даниил затвори устата на лъвовете), той затъкна устата на възците – еретиците-триезичници, (които, помрачени от завист, казваха: ”Не е достойно Бог да бъде прославян на друг език, освен на еврейски, на латински и на гръцки“. Поради злобата си те станаха съучастници на Пилат. С ясни доказателства той разори техните заблуди, възпламенен от силата на Светия Дух). Той, според пророчеството, *направи ясен езика на гъгниви* и с книги насочваше всички по пътя на спасението. (Като преведе църковния устав от гръцки на славянски език, той отиде в Рим, водейки към съвършенство избраното си стадо. С радост той завърши житейския си път.) Господ Бог благоволи пречестното му тяло да почива в Рим.

Като пресметнем неговите подвизи, трудове и пътешествия, няма на кого другиго да отдадем подобни похвали. И наистина, макар и да възсия по-късно, той надмина всички. И както зорницата, която изгрява по-късно, озарява със своя блясък целия звезден лик, пръскайки светлина със слънчевите си зари, така и този преблажен отец и учител на нашия народ, като свети повече от слънцето чрез зарите на Света Троица, просвети безброен народ, който тънеше в мрака на невежеството. Кое място остана скрито, което той да не е осветил чрез стъпките си? Кое изкуство остана скрито за неговата блажена душа? Той възвести на всички народи скритите тайни с достъпни словесни изрази, като ги разтълкува разбрано: на едни – чрез писания, а на други – чрез проповед, защото божията благодат беше се изляла в неговата уста. И заради това Бог го благослови навеки.

Но коя ли уста може да изрази сладостта на неговото учение? Кой ли език може да разкаже за подвизите, трудовете и добротата на неговия живот? Господ направи по-светла от светлината тази уста, която просвещаваше помрачените от греховната измама. Неговият език изля сладостни и животворни слова. Пречистите му устни процъфтяха (като цвят) чрез премъдростта. Неговите пречестни пръсти създадоха духовни

органи и ги украсиха със златозарни букви. Чрез тази богогласна уста се напиха онези, които жадуват за божествения разум. Чрез нея се насладиха мнозина, като приеха животворна храна. Чрез нея Бог обогати с богопознание много народи, а най-вече увенча с богоризплетен венец многоплеменния славянски народ: защото за него бе изпратен този (нов) апостол. И тъй, от тази уста бликна извор на живи слова, които напои изсъхналата наша сухота; и чрез нея бе свързан многохулният език на еретиците.

И така, тази пречестна уста се яви като някой серафим, прославяйки Бога, и чрез нея ние познахме трисъставния Бог, по същина един, а по свойства и имена разделяем и еднакво прославяем – вечно съществуващите Отец и Син, и Свети Дух.

Затова, о, преблажени отче Кириле, аз облажавам твоите устни, от които се изля духовна сладост за моите устни.

Облажавам твоя многогласен език, чрез който зарята на тричния безначален Бог, като изгря за моя народ, разпръсна греховния мрак.

Облажавам твоето тъй много светло лице, озарено от Светия Дух, чрез което светлината на богопознанието изгря на моето лице, а многобожната заблуда бе изкоренена.

Облажавам твоите златозарни очи, чрез които слепотата на незнанието бе премахната от моите очи и засия светлината на богопознанието.

Облажавам твоите ангелозрачни зеници, озарени от божествената слава, които ме просветиха с боговдъхновени слова, след като премахнаха сърдечната ми слепота.

Облажавам твоите пречестни ръце, чрез които слезе върху моя народ дъждовният облак на богопознанието, който напои с изтичаща от Бога роса нашите сърца, изгорели от греховна суша.

Облажавам твоите движени от Бога пръсти, чрез които се написа за моя народ свобода от греховното иго.

Облажавам твоята златозарна утроба, от която изтече за моя народ животворна вода, слизаща отгоре чрез твоите молитви.

Облажавам твоите светозарни нозе, с които ти бързо обходи като слънце целия свят, проповядвайки боговдъхновеното учение.

Облажавам твоите златозарни стъпки, чрез които насочи нашите заблудени стъпки по правия път.

Облажавам твоята пресвета душа, чрез която се излекуваха греховните рани на душата ми и се всади разум в сърцата ни чрез духовните ти слова.

Облажавам твоите движения от Бога пръсти, чрез които се написа скритата за мнозина божия премъдрост и които разкриха тайните на богопознанието.

Облажавам твоята пречестна църква, в която почива твоето многоразумно и богоречиво тяло.

Блажен е градът, който е приел третия изпълнител на божия промисъл. И наистина този блажен се яви, за да довърши недовършеното от двете върховни светила. И затова Господ Бог разпореди той да получи пречестен покой при тях. Той почина в мир в Господа през 6377 (869) година от сътворението на целия свят, в четирнадесетия ден на месец февруари. И след като завърши всички служби и трудове, той се присъедини към всички свети отци поради живота си и вярата си. Той стана с ангелите като ангел, с апостолите – апостол, с пророците – пророк, съучастник в божията слава заедно с всички светии.

Преподобни учителию, заедно с тях моли се за нас, които чествуваме твоята преславна смърт за слава на Пресвета Троица – на Отца и Сина, и Светия Дух – сега и всякога, и во веки. Амин!